

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/152/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120287267
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120287267.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Y. V., narodenej XX. U. XXXX, P., Č. E., Ž.W. - G. XXX/XX, 2/ C. P., narodenej XX. R. XXXX, M., K. XXX/XX, 3/ L. I., narodeného XX. U. XXXX, M., Y. XXXX/XX, 4/ U. T., narodenej XX. F. XXXX, M. O. B. XXX, 5/ Š. U., narodeného XX. R. XXXX, M., O. F. XX, 6/ U.Á. U., narodeného XX. L. XXXX, M., B. XX, 7/ X. U., narodenej XX. U. XXXX, M., I. X, 8/ U. U., narodeného XX. F. XXXX, M. O. B., Y. XX, 9/ L. U., narodenej XX. Y. XXXX, Y. P. B., P. XXX/X, 10/L. U., narodenej XX. Y. XXXX, M., B. XXXX/XX, všetkých právne zastúpených advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s. r. o., Košice, Kováčska 28, IČO: 52 858 774, proti žalovanému UNUM DRUŽSTVO, Košice, Južná trieda 119, IČO: 50 341 341, právne zastúpenému JUDr. Mikulášom Buzgóm, advokátom, Košice, Štúrova 10/20, o zaplatenie 8.298,76 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10Up/798/2020, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoUp/2/2022, 13CoUp/3/2022 z 30. novembra 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcom 1/ až 10/ priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz č. k. 10Up/798/2020-59 zo dňa 13. augusta 2020, ktorým žalovaného zaviazal v lehote do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu zaplatiť žalobcom istinu vo výške 8.298,76 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 8.298,76 Eur od 02. 04. 2020 do zaplatenia alebo v tej istej lehote podať odpor. Žalobcovia sú oprávnení požadovať plnenie spoločne a nerozdielne. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu náhradu trov konania vo výške 2.809,14 Eur a to žalobcom prostredníctvom ich zástupcu v konaní.

2. Platobný rozkaz bol žalovanému doručený dňa 25. augusta 2020, pričom žalovaný dňa 10. septembra 2020 podal odpor spolu so žiadosťou o odpustenie lehoty. Súd prvej inštancie rozhodol uznesením č. k.

10Up/798/2020-94 zo dňa 14. januára 2021 tak, že žalovanému zmeškanie lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu neodpustil. V bode 7 odôvodnenia uviedol, že pri rozhodovaní o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty (podobne ako v konaní vo veci samej) zaťažuje žiadateľa (v tomto prípade žalovaného) jednak bremeno tvrdenia (ohľadne prekážok brániacich vykonať v konaní určitý úkon) a na to sa viažuce dôkazné bremeno (ohľadom preukázania dôvodu zmeškania lehoty a včasnosti podania predmetného návrhu). Keďže dôvody uvádzané žalovaným v návrhu na odpustenie zmeškania lehoty sa nepreukázali a iné ospravedlniteľné dôvody na odpustenie zmeškania lehoty žalovaný neuviedol, súd dospel k záveru, že návrhu žalovaného na odpustenie zmeškania lehoty nemožno vyhovieť, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia a návrh žalovaného zamietol.

3. Upomínací súd následne rozhodol uznesením č. k. 10Up/798/2020-126 zo dňa 28. septembra 2021 tak, že výrokom I. odmietol odpor žalovaného proti platobnému rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 13. 08. 2020. Výrokom II. nepriznal žalobcovi náhradu trov konania o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 13. 08. 2020.

3.1 Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením súdu prvej inštancie č. k. 10Up/798/2020-163 zo dňa 28. januára 2022. Súd sťažnosť žalovaného proti uzneseniu sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 28. 09. 2021 zamietol. Výrokom II. žalobcom náhradu trov konania o sťažnosti nepriznal. V bode 14 odôvodnenia uviedol, že ani dodatočne predložené dôkazy nepreukazujú riadne odoslanie odporu proti platobnému rozkazu dňa 09. 09. 2020. Z predložených dôkazov vyplýva, že správca portálu neeviduje odoslanie podania zo dňa 09. 09. 2020, iba odoslanie podania zo dňa 10. 09. 2020. Tu sa tvrdenia žalovaného so správcom portálu eŽaloby rozchádzajú. Dôkazné bremeno je na strane žalovaného, ktorý tvrdí, že k odoslaniu došlo. Je možné, že úmysel a kroky žalovaného viedli k odoslaniu podania dňa 09. 09. 2020, samotné odoslanie však preukázané nebolo. Pre potreby preukázania včasného podania odporu proti platobnému rozkazu si mal právny zástupca žalovaného ako osoba právne znalá zabezpečiť dôkaz o odslaní, ktorým je potvrdenie o odslaní elektronického dokumentu podľa § 5 ods. 8 zákona č. 305/2013 Z. z. o e - governmente, na ktoré odkazuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré cituje žalovaný vo svojom podaní zo dňa 29. 10. 2021. Správca portálu eŽaloby doručuje odosielateľovi notifikácie o odslaní podania s jeho prideleným číslom, notifikácie o jeho prijatí podateľňou a notifikácie o overení podpisu dokumentu (viď používateľská príručka zverejnená prevádzkovateľom portálu - Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky na jeho internetových stránkach). Súd mal za to, že advokát mal postupovať s odbornou starostlivosťou a zabezpečiť si potvrdenie, resp. notifikáciu o odslaní podania pred uplynutím zákonnej lehoty. Argumenty o zložitej situácii spôsobenej opatreniami proti ochoreniu COVID-19 súd nepovažoval za právne relevantné, nakoľko sám žalovaný uviedol, že v posledný deň lehoty bol schopný úkon urobiť a čiastočne zmeškaný úkon aj vykonal. Jeho odoslanie dňa 09. 09. 2020 však preukázané nebolo. Vyšší súdny úradník správne rozhodol o odmietnutí odporu podaného oneskorene, preto nebolo potrebné sa obsahom podaného odporu zaoberať. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že rozhodnutie zo dňa 28. 09. 2021 bolo zákonné a správne a sťažnosť žalovaného proti tomuto uzneseniu ako nedôvodnú zamietol.

4. O podaných odvolaniach žalovaného, jednak proti uzneseniu zo dňa 14. januára 2021 a proti uzneseniu zo dňa 28. 1. 2022 odvolací súd rozhodol uznesením sp. zn. 13CoUp/2/2022, 13CoUp/3/2022 zo dňa 30. novembra 2022, ktorým výrokom I. odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 14. 01. 2021 odmietol. Výrokom II. odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 28. 01. 2022 odmietol.

4.1. V odôvodnení uznesenia uviedol, že v posudzovanom prípade žalovaný svojím odvolaním napadol uznesenie prvoinštančného súdu (rozhodujúceho v obsadení zákonnou sudkyňou), ktorým bolo rozhodnuté o jeho žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu. Proti takémuto uzneseniu ale odvolanie prípustné nie je, pretože taxatívny výpočet obsiahnutý v ust. § 357 písm. a) až o) CSP nezahŕňa možnosť podať odvolanie v takomto prípade, t. j. proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty (resp. o neodpustení zmeškania lehoty). Odvolací súd na základe uvedeného konštatoval, že odvolanie žalovaného podané proti uzneseniu prvoinštančného súdu sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 14. 01. 2021 smeruje proti uzneseniu, proti ktorému v zmysle ust. § 355 ods. 2

CSP odvolanie nie je prípustné a preto nemal inú možnosť ako toto odvolanie žalovaného odmietnuť podľa § 386 písm. c) CSP. Odvolací súd dodal, že žalovaný bol v uznesení správne poučený o tom, že proti nemu odvolanie nie je prípustné.

4.2. Vo vzťahu k druhému odvolaniu žalovaného datovaného dňom 15. 02. 2022, ktoré smerovalo proti uzneseniu prvoinštančného súdu sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 28. 01. 2022, ktorým zákonná sudkyňa rozhodla o jeho sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou (aplikujúc pritom ust. § 239 ods. 1, § 248, § 249 a § 250 CSP v nadväznosti na ust. § 12 ods. 1 písm. b), § 12 ods. 5 a § 15 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínamom konaní). Odvolací súd konštatoval, že (ani) proti takémuto uzneseniu odvolanie prípustné nie je, pretože taxatívny výpočet obsiahnutý v ust. § 357 písm. a) až o) CSP nezahŕňa možnosť podať odvolanie proti uzneseniu, ktorým sudca rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Prvoinštančný súd v napadnutom uznesení správne uviedol, že odvolanie proti nemu nie je prípustné. Odvolací súd na základe uvedeného konštatoval, že aj odvolanie žalovaného podané proti uzneseniu prvoinštančného súdu sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 28. 01. 2022 smeruje proti uzneseniu, proti ktorému v zmysle ust. § 355 ods. 2 CSP nie je prípustné a preto musel aj toto odvolanie žalovaného odmietnuť podľa § 386 písm. c) CSP, podľa ktorého odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

4.3. Nad rámec vyššie uvedeného v bode 16 uznesenia odvolací súd uviedol, že nie je správny názor žalovaného, že v prípade uznesenia o (ne)odpustení zmeškania lehoty ide o uznesenie o zastavení konania (proti ktorému je odvolanie prípustné podľa § 357 písm. a) CSP), pretože na rozdiel od uznesenia o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty (ktoré je procesnej povahy), sa zastavujúcim uznesením konanie vo veci samej končí. A treba tiež dodať, že ak by aj odvolací súd vecne preskúmal správnosť odmietnutia žalovaným podaného odporu, v spise sa nenachádza dôkaz, resp. dôkazy, ktorých vyhodnotením by bolo možné dôjsť k záveru o pravdivosti tvrdenia žalovaného, že odpor skutočne podal elektronicky posledný deň lehoty na podanie odporu dňa 09. 09. 2020.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu sp. zn. 13CoUp/2/2022, 13CoUp/3/2022 podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, teda že v konaní súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ namietal nesprávnosť a zmätočnosť oboch výrokov napadnutého rozhodnutia. Súdny spis a jednotlivé rozhodnutia a podania strán sporu označil za nepriehľadné. Odvolací súd sa nezaoberal postupom v elektronickom vyhotovení odporu podľa komunikácie s pracovníkom technickej podpory. Podanie sa neodoslalo, pričom podpisovanie formulára je posledný úkon pred odoslaním. Odpor z 10. 09. 2020, ktorý bol riadne doručený so všetkými prílohami, nebol súdom posudzovaný a nebolo o ňom rozhodnuté. Považuje za v rozpore s elementárnou logikou, že v posledný deň na podanie opravného prostriedku zo štádia pred ukončením komunikácie s portálom eŽaloby, konajúca osoba - advokát ukončí prácu na portáli eŽaloby bez odoslania podania dovtedy vytvoreného, ním podpísaného podpísania, ktoré finálne neodošlo. Dovolateľ žiadal odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia a záverom žiadal zrušiť uznesenie 13CoUp/2/2022, 13CoUp/3/2022 zo dňa 30. 11. 2022 a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Žalovaný si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. K dovolaniu sa vyjadril právny zástupca žalobcov, ktorý navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať žalobcom trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

8. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom

konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je "ďalším odvolaním" a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). V danom prípade žalovaný namietal, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP.

10. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP.

10.1 Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10.2 V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

10.3 Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

11. Vo vzťahu k časti dovolania, ktorým bolo napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo výrokom I. odmietnuté odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 14. 01. 2021 (ktorým súd prvej inštancie neodpustil zmeškanie lehoty na podanie odporu) z dôvodu neprípustnosti odvolania (§ 355 ods. 2 CSP) dovolací súd dodáva, že nejde o rozhodnutie, ktoré by napĺňalo požiadavku rozhodnutia vo veci samej. Ide o procesné rozhodnutie, ktorým nedošlo k skončeniu veci a teda nie je tam naplnená požiadavka prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 419 CSP, podľa ktorého je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Vo vzťahu k časti dovolania, ktorým dovolateľ napadol výrok II. uznesenia odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd odmietol odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 28. 01. 2022 (ktorým upomínací súd odmietol odpor ako oneskorene podaný) dovolací súd konštatuje, že Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo dovolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané.

12.1 So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovaného dovolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12.2 Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP námietkou o

nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom napr. ohľadom otázky odmietnutia odvolania, otázky aplikácie správnej právnej normy na vec a pod. Dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020). V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp. zn. I. ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje CSP, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúci odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (9Cdo/248/2021, 9Cdo/73/2020, 9Cdo/121/2020). Napokon je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad ani pre záver, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Krajský súd sa v bode 14. a nasl. odôvodnenia svojho rozhodnutia preukázateľným, zrozumiteľným a dostatočným spôsobom vysporiadal s dôvodmi, na základe ktorých dospel k záveru o naplnení podmienok pre odmietnutie odvolania žalovaného v zmysle ustanovenia § 386 písm. c) CSP. Dovolací súd na tieto dôvody v rozhodnutí odkazuje.

14. V prejednávanvej veci súd prvej inštancie uznesením z 28. septembra 2021 č. k. 10Up/798/2020-126 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol, tak, že výrokom I. odmietol odpor žalovaného proti platobnému rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 13. 08. 2020. Výrokom II. nepriznal žalobcovi náhradu trov konania o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu Banská Bystrica sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 13. 08. 2020. Proti tomuto uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal žalovaný sťažnosť, o ktorej súd prvej inštancie uznesením z 28. januára 2022 č. k. 10Up/798/2020-163 vydaným zákonným sudcom rozhodol tak, že sťažnosť žalovaného proti uzneseniu sp. zn. 10Up/798/2020 zo dňa 28. 09. 2021 zamietol. Súd žalobcom náhradu trov konania o sťažnosti nepriznal. Uvedené uznesenie súdu prvej inštancie napadol žalovaný odvolaním, ktoré krajský súd uznesením z 30. novembra 2022 sp. zn. 13CoUp/3/2023 ako neprípustné podľa § 386 písm. c) CSP odmietol.

14.1 Proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 355 ods. 2 CSP). Uznesenia, proti ktorým zákon odvolanie pripúšťa, sú taxatívne vymenované v ustanovení § 357 CSP. Medzi týmito uzneseniami sa ale uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu vydanému súdnym úradníkom, nenachádza, z čoho a contrario vyplýva, že proti nemu nie je odvolanie prípustné.

14.2 Uvedené vyplýva aj z judikatúry dovolacieho súdu, ktorý v uznesení 3Obo/5/2017 z 30. mája 2017 (R 65/2017) okrem iného uviedol, že taxatívny výpočet uznesení v ustanovení § 357 CSP, proti ktorým je prípustné odvolanie, sa vzťahuje iba na uznesenia vydané podľa Civilného sporového poriadku.

14.3 V systéme opravných prostriedkov slovenského civilného procesného práva je základným (riadnym) opravným prostriedkom pre nápravu chýb a iných nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu

nižšej inštancie odvolanie. Dovolanie ako opravný prostriedok je opravným prostriedkom mimoriadnym a vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárnym (t. j. odvolanie, resp. odvolací prieskum, predchádza dovolaniu, resp. dovolaciemu prieskumu). To znamená, že zmyslom a účelom dovolania ako procesného inštitútu a v tom dôsledku úlohou dovolacieho súdu je preskúmať zákonnosť a vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu - t. j. či odvolací súd riadne preskúmal namietané odvolacie dôvody (odvolacie námietky) a či k nim zaujal správny právny záver - a svojou rozhodovacou činnosťou zasiahnuť do rozhodnutia odvolacieho súdu a odstrániť namietané nesprávnosti v prípade, že ich odvolací súd svojím procesným postupom sám nenapravil. Ale ak však zákon vylučuje prípustnosť odvolania proti konkrétnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie, odvolací súd (rešpektujúc zásadu, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, zakotvenú v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) nemá nijakú zákonnú možnosť vytýkané chyby a nedostatky preskúmať a ich prípadný výskyt napraviť. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní potom vyplýva, že ak zákon vylučuje možnosť preskúmať súdne rozhodnutie v opravnom konaní vedenom pred riadnou opravnou inštanciou - odvolacím súdom, o to viac (argumentum a minori ad maius) treba za vylúčené považovať preskúmanie tohto súdneho rozhodnutia pred mimoriadnou opravnou inštanciou - dovolacím súdom. V opačnom prípade by nastala celkom absurdná situácia (argumentum ad absurdum), nedávajúca žiaden rozumný zmysel, kedy by dovolací súd preskúmal konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu, (teda jeho zákonnosť a vecnú správnosť), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden zákonný (právny) dôvod, na základe ktorého by sa vôbec mohol zaoberať určitou argumentáciou procesnej strany a preskúmať jej opodstatnenie. Odvolanie by sa tým stalo len nevyhnutnou formulou, aby po jeho odmietnutí strana mohla podať dovolanie (ako opravný prostriedok subsidiárny k odvolaniu) a dovolací súd by tak de facto vykonával základný (riadny) opravný prieskum, a teda suploval prieskumnú činnosť riadneho opravného súdu (odvolacieho súdu), hoci zákon riadny opravný prieskum (odvolací prieskum, odvolanie) v danom prípade vylučuje. Inými slovami, ak zákon proti určitému typu súdneho rozhodnutia vyhlási riadny opravný prostriedok za právne neúčinný, (t. j. že sa ním v danom prípade nemožno úspešne domáhať nápravy chýb a nedostatkov pred súdom nižšej inštancie), z logiky veci nemôže byť právne účinným ani mimoriadny opravný prostriedok. Inak by právna úprava riadneho opravného prostriedku pre tento typ súdneho rozhodnutia v inštančnom postupe celkom stratila svoj význam a zmysel (ratio legis), bola by v rozpore so zásadou vylúčenia tzv. redundancie (nadbytočnosti v právnom poriadku, tzn. že každý právny inštitút má v právnom poriadku svoje opodstatnenie) a s princípom prezumpcie racionálneho zákonodarcu, ktorý je nevyhnutným predpokladom existencie právnej istoty a právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a zároveň by sa tým poprela účelnosť práva ako základná právna hodnota. Pokiaľ zákon proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vylučuje prípustnosť odvolania ako riadneho opravného prostriedku, tým skôr (a fortiori) je vylúčená i prípustnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku (9Cdo/70/2022, 2Cdo/110/2021).

14.4 Opätovne uplatnená námietka dovolateľa ohľadne vypracovania odporu dňa 9. 9. 2020 nič nemení na skutočnosti, že tento nebol súdu odoslaný, čo oba súdy vyhodnotili správne. Opravný prostriedok žalovaného aj v tomto prípade smeruje proti rozhodnutiu sudcu vydanému v sťažnostnom konaní a nebol prípustný v odvolacom konaní (keďže tento opravný prostriedok nie je zo zákona prípustný, o čom bol dovolateľ súdom riadne poučený), potom nemôže byť prípustný ani v dovolacom konaní. Z hľadiska námietky smerujúcej do sťažnostného konania dovolací súd nemohol (a ani nemôže) vykonať dovolací prieskum takého rozhodnutia, pretože proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie nie je dovolanie prípustné a súčasne nejde ani o rozhodnutie odvolacieho súdu (ide o rozhodnutie vydané sudcom súdu prvej inštancie). Dovoláciu námietku ohľadom zmätočného odôvodnenia, a teda vecne nesprávneho rozhodnutia odvolacieho súdu nepovažoval dovolací súd za opodstatnenú, lebo v tomto smere je právna úprava jednoznačná a krajský súd vo svojom procesnom postupe nepochybil, ak odvolanie žalobcu s poukazom na relevantnú právnu úpravu odmietol. Navyiac dovolateľ v podanom dovolaní nepolemizoval s argumentáciou krajského súdu o neprípustnosti odvolania.

14.5 V prejednávanej veci z uvedeného vyplýva, že ak zákon proti uzneseniu súdu prvej inštancie v konaní o sťažnosti proti rozhodnutiu vydanému súdnym úradníkom nepripúšťa odvolanie, nemožno proti tomuto rozhodnutiu úspešne podať ani dovolanie. Z tohto dôvodu dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania žalovaného proti napadnutému uzneseniu krajskému súdu, ktorým krajský súd z dôvodu neprípustnosti odmietol odvolanie žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie rozhodujúcemu o

sťažnosti podanej proti rozhodnutiu súdneho úradníka, dovolací súd posúdil z hľadiska existencie prípadnej vady zmätočnosti, ktorú však nezistil, a z toho dôvodu dovolanie v tejto časti ako nedôvodné zamietol (§ 448 CSP).

14.6 Procesne iná situácia by vyvstala, ak by špeciálna právna úprava, teda zákon č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov upravovala možnosť preskúmať rozhodnutie sudcu o sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o odmietnutí odporu. Zákon ale s touto možnosťou neráta, a teda rozhodnutie sudcu súdu prvej inštancie nie je možné podrobiť odvolaciemu prieskumu, čo správne uzavrel aj odvolací súd. Procesný postup odvolacieho súdu tak bol správny a dovolací súd v konaní nedetekoval vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala dôvodnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

15. Vzhľadom na nedôvodnosť podaného dovolania sa dovolací súd nezaoberal návrhom dovolateľa na odklad vykonateľnosti podľa ust. § 444 CSP.

16. Žalobcovia 1/ až 10/ boli v dovolacom konaní úspešní, a preto na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP majú voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.